

DEJESKOLANS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Giltig kalenderåret 2014

Vi har beslutat oss för att Ullerud ska vara bland Sveriges absolut bästa ställen att växa upp. Ett av de viktigaste instrumenten för detta är planen du just nu håller i din hand. Kännetecknande ska vara känslan att:

jag kan, jag vill, jag vågar!

När någon lämnar Ullerud vill vi att han/hon gör det med ljusa minnen.

Sarah Thorén

Jennie Lindman

Rektors Ulleruds skolområde

Förskolechef Ulleruds skolområde

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
SYFTE	3
STYRDOKUMENTEN SÄGER.....	3
DEFINITIONER	5
ULLERUDSANDAN	7
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER.....	8
KARTLÄGGNING OCH ANALYS	10
ANSVARSFÖRDELNING	10
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV LIKABEHANDLINGSP 2011/12	12
UTVECKLINGSMÅL OCH ÅTGÄRDER.....	12
SKOLANS ARBETE VID MOBBNING.....	14
OMEDELBARA ÅTGÄRDER VID INCIDENT	15

I denna plan innefattar termen "skola" grundskola, grundsär och fritidshem.

Efter skolverkets föreskrifter skriver vi en Plan mot diskriminering och kränkande behandling för att tydliggöra att det är två lagar som styr likabehandlingsarbetet, skollagen 4 kap 8§ och diskrimineringslagen 3 kap 16§.

INLEDNING

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i skolan ska ha samma rättigheter - flickor som pojkar och oavsett etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Alla barn har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

SYFTE

Likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling ska främja barns lika rättigheter oavsett kön, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen gäller även vid företeelser som skett utanför skolan till exempel på forum på Internet men som påverkar elevens vardag i skolan.

STYRDOKUMENTEN SÄGER

Lgr11 (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011), **skollagen** (2010:800) och **diskrimineringslagen** (2008:567) tar upp skolans ansvar och skyldigheter gällande arbetet att förebygga kränkande behandling och främja likabehandling. From mars 2012 gäller Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10).

I **6kap. §6-8 skollagen** står det att skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att **motverka** kränkande behandling av eleverna och genomföra åtgärder för att **förebygga** och **förhindra** att de utsätts för det. Varje år ska skolan upprätta en plan med en översikt över de aktuella åtgärder som behövs samt en redogörelse över vilka åtgärder skolan planerar att påbörja eller genomföra under kommande år. I efterföljande års plan ska det finnas en redogörelse över hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Det står även i **6kap. §10 skollagen** att om skolpersonal får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skolpersonalen skyldig att föra informationen vidare till rektorn som i sin tur är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och vidta ev. åtgärder.

I **3kap. 16§ diskrimineringslagen** står det att skolan varje år ska upprätta en plan som ska innefatta en översikt över de åtgärder som behövs för att **främja** elevers lika rättigheter och möjligheter för eleverna oavsett de sk diskrimineringsgrunderna. Planen ska även innefatta de åtgärder som behövs för att **förebygga** och **förhindra** trakasserier utifrån diskrimineringsgrunder.

Ett främjande arbete innebär att skolan arbetar med att *stärka de positiva förutsättningarna* för att samtliga elever ska ha samma rättigheter och möjligheter. Det förebyggande arbetat syftar på att skolan ska arbeta med att *minimera risken* för att elever blir utsatta för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

”Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling (Lgr11).”

”Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.” (Lgr11)

”Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.” (Lgr11)

I Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) tar man bl a upp att skolpersonal ska ”vara särskilt uppmärksamma på om något barn eller elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling av personal i verksamheten” (SKOLFS 2012:10 allmänna råd1).

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

DEFINITIONER

Dejeskolan definierar diskrimineringsgrunderna enligt följande:

Kön:	att en person är man eller kvinna.
Könsöverskridande identitet och uttryck:	att en person inte identifierar sig som kvinna respektive man eller på annat sätt (t ex genom sin klädsel) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön, handlar ej om sexuell läggning.
Etnisk tillhörighet:	att en person tillhör en grupp av personer som har t ex samma hudfärg, nationella eller etniska ursprung.
Funktionshinder:	att en person har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar.
Sexuell läggning:	att en person har en bisexuell, heterosexuell eller homosexuell läggning.
Ålder:	att en person har en uppnådd levnadslängd.
Religion eller trosuppfattning:	att en person har en åskådning exempelvis kristendom, islam eller ateism. Även etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller innanför liksom politiska åskådningar.

Diskriminering innebär att skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra. Diskriminering förutsätter makt och elever kan därför inte i juridisk mening diskriminera varandra utan det kallas då för trakasserier. Diskrimineringen kan vara direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas utifrån diskrimineringsgrunderna (se ovan). Vid **indirekt diskriminering** har skolan fattat ett beslut som verkar neutralt och innebär att alla ska behandlas lika. Beslutet missgynnar däremot en grupp elever utifrån diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna (se ovan).

Kränkande behandling är handlingar som kränker elevens värdighet. De kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera personer. De kan ske vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Till detta räknas mobbning. Dessa handlingar har inte koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Systematiska kränkningar och trakasserier (mobbning) är en kränkning som innebär att en eller flera personer utsätts för systematiska trakasserier inom en social grupp och kan innehålla ingredienser av allt av det ovan beskrivna. En kränkning som sker en gång är inte alltid att betrakta som mobbning men kan likväl vara kränkande i lagens mening.

Det finns även kränkande handlingar som är brottsliga handlingar, såsom olaga hot, misshandel och ofredande. Dessa lyder under allmänt åtal och rektor bedömer om polisanmälan görs.

Skolpersonal har möjlighet att ge tillrättavisningar som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö även om eleven i det enskilda fallet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

ULLERUDSANDAN

Elever och personal ska känna trygghet i sin arbetsmiljö. Ingen ska utsättas för mobbning, trakasserier, diskriminering eller annan kränkande behandling. Vi ska respektera varandra och visa hänsyn. Ullerudsandan är den norm vi arbetar efter och som våra elever har lärt känna redan på förskolan i Ullerud.

- *Vi visar omtanke, hänsyn, respekt och använder ett vårdat språk.*
- *Vi hjälps åt att hålla rent och är rädda om gemensamma saker.*
- *Vi arbetar tillsammans för en positiv och trivsamt skola.*
- *Vi tar ansvar för våra handlingar och vårt eget lärande.*

- *Vi accepterar inte mobbning, våld, kränkningar och rasism!*

Se mer om Ullerudsandan under avsnittet "Förebyggande åtgärder".

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Att stoppa kränkande behandling är ett gemensamt arbete. Dejeskolan och Olsäterskolan arbetar tillsammans med elever och föräldrar enligt Ullerudsandan. Ullerudsandan, skolområdets ordningsregler och konsekvenser är en del av det förebyggande arbetet mot kränkande behandling.

Arbetet med **Ullerudsandan** inleddes 2005 och bygger på en stor undersökning av alla vårdnadshavares, elevers och personals förväntningar på arbetsmiljön och relationerna i skolan, förskoleverksamheten och fritidshemmen. Utifrån resultaten av dessa undersökningar har Ullerudsandan formats. Vi började arbeta aktivt efter Ullerudsandan vårterminen 2006.

Arbetet med Ullerudsandan blir aldrig färdigt, utan behöver utvecklas och ständigt hållas vid liv. Det finns därför en arbetsgrupp, Ullerudsandan, som löpande följer upp arbetet och tar initiativ till åtgärder. Gruppen består av representanter från varje arbetslag från skola och förskola samt rektor och skolkurator. Ullerudsandegruppen träffas ca tre gånger per termin. Representanterna återrapporterar till sina arbetslag och kan ta med frågor tillbaka till gruppen.

Vid starten av varje nytt läsår delas en folder om Ullerudsandan ut till alla elever i förskoleklass, år 4 och år 7, samt till deras vårdnadshavare. I foldern finns Ullerudsandan och skolans ordningsregler. Vårdnadshavare ombeds att gå igenom materialet med sina barn, och returnera en underskriven blankett till skolan att så har skett. Nya elever får information och material om Ullerudsandan vid första mötet hos rektorn.

Alla rutiner kring Ullerudsandan går igenom på föräldramöten och vid andra informationsforum som skolan bjuder in till.

I flera årskurser arbetar eleverna med **frågor** rörande bl a vänskap, relationer och självförtroende. Värderingsövningar ingår också. Grupperna leds av lärare och skolkurator.

Individuella lösningar och **åtgärdsprogram** skapas för att hjälpa och stödja elever. Även individuella lösningar på t ex idrott kan skapas. Dessa görs i samråd med elev, vårdnadshavare, lärare och rektor, efter Elevstödskonferens.

Skolan har ett **rastvärdsschema** som säkerställer att det finns vuxna cirkulerande i korridorerna och på skolgården under raster. Vid behov utökar vi antalet vuxna ute bland eleverna.

Elever erbjuds **samtal** med skolkurator och skolsköterska vid behov. Eleverna har också tillgång till skolpsykolog och specialpedagog via Elevhälsan. Skolsköterskan har hälsosamtal med många elever varje år.

Dejeskolan har **skolvårdar**. Skolvårdarnas arbete utgår från skolkafeterian på 7-9. Det är även till dem man anmäler frånvaro. Vårdarna hör och ser mycket av det som sker och kan vidarebefordra detta till lärare och annan personal. Minst en av skolvårdarna är även med när eleverna väntar på skolbussen. De har även tillsyn i datasalen när den är tillgänglig för elever.

Alla klasser har lärare med sig som äter pedagogisk lunch i matsalen.

Varje vecka träffar eleverna i årskurs 7-9 sina lärare på så kallad **mentorstid**. Då går man igenom aktuella frågor och händelser. Ett tillfälle för utbyte av information från båda håll. Mentorerna ansvarar.

Vårdnadshavare uppmanas att **kontakta** skolan vid oro eller vid synpunkter. Klasslärarna och mentorerna ska ha en tät och nära kontakt med sina elevers vårdnadshavare. Tryggheten ska vara central.

Elever och vårdnadshavare ska informeras om vart och till vem de vänder sig med frågor. Höstterminen startas alltid upp med ett föräldramöte där bl a arbetet med Ullerudsandan och Plan mot diskriminering och kränkande behandling tas upp. Forumet ska alltid vara en plats för ömsesidiga frågor och information. Arbetslagen ansvarar, och tar hjälp av rektor eller skolkurator vid behov.

Varje termin har lärare, elev och vårdnadshavare **utvecklingssamtal**. Då stäms elevens kunskapsutveckling och studieresultat av, liksom trivsel och sociala färdigheter.

Överlämning av information gällande elever sker alltid mellan lärare på de olika stadierna. Rektor och specialpedagog ansvarar för att detta sker.

KARTLÄGGNING OCH ANALYS

Under vårterminen skickas en enkät ut till eleverna gällande bl a trivsel på skolan (gemensam för hela kommunen). Det skickas även en enkät till vårdnadshavare gällande Plan mot diskriminering och kränkande behandling och arbetet kring den. Rektor ansvarar för att revidera planen tillsammans med Värdegrundsgruppen

Elevrådet tar vid varje möte upp trivselsfrågor som samtliga klasser svarat på tillsammans med sina mentorer.

Under höstterminen utvärderar arbetslagen planen mot diskriminering och kränkande behandling och arbetet kring den. Denna utvärdering ligger sedan till grund för kommande års Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetet följs upp av Värdegrundsgruppen, som tar initiativ till åtgärder löpande (se vidare avsnittet om "Förebyggande åtgärder").

ANSVARSFÖRDELNING

Rektor ansvarar för att:

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.
- upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

- se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling sprids till hemmen.
- huvudmannen får information om kränkningar på skolområdet.

Lärarna ansvarar för att:

- på klassråd/ mentorstid diskutera vad Plan mot diskriminering och kränkande behandling innebär.
- på läsårets första föräldramöte presentera Plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- stärka samarbetet mellan hem och skola bl a genom föräldramöte.

Samtlig skolpersonal ansvarar för att:

- lägga stor vikt vid att alla elever blir sedda och hörda varje dag.
- ingripa vid opassande språkbruk, konflikter eller ”skojbråk”.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling diskuteras fortlöpande under läsåret och blir ett levande dokument.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar och sträva efter likabehandling.
- vidta åtgärder samt informera rektor om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV PLANEN FÖR DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING 2012/2013

Vi har stämt av trivsel och relationer på klass-/grupp-nivå via våra trivselenkäter.

Mellanstadiet och högstadiet har arbetat med värdegrundsfrågor tillsammans med bland annat kurator och utvecklingspedagog. Arbetet har skett både på grupp- och individnivå.

Vi har också haft en vecka där vi tillsammans med en socionom arbetat med sociala medier och kränkningar på nätet.

I flera årskurser har diskrimineringsgrunderna lagts in som temadagar.

Vi har diskuterat hur vi kan göra för att engagera vårdnadshavare i arbetet med likabehandlingsplanen. Detta samarbete är något vi finner mycket viktigt och vill fortsätta att utveckla eftersom vi i dagsläget inte känner att det är tillfredsställande. Vi har även i olika sammanhang diskuterat hur eleverna kan göras mer delaktiga.

Till skillnad från föregående år är planen numera känd hos de flesta vårdnadshavare men alla är inte bekanta med innehållet.

Alla upprepade kränkingsärenden har gått via elevhälsan till antimobbningsgruppen. Vi har arbetat med yrkesetik i personalgrupperna. Planen mot diskriminering och kränkande behandling har i viss utsträckning tagits upp på elevråd och klassråd men rutinerna behöver utvecklas. Likaså information om likabehandlingsplanen till vårdnadshavare.

UTVECKLINGSMÅL OCH ÅTGÄRDER

Mål: Vi ska sträva efter att alla elever ska känna sig trygga överallt i skolan

Åtgärd: Rutiner för bättre kommunikation och samarbete mellan busschaufförer, bussvakter och berörd personal på skolan behöver upprättas. Det behöver schemaläggas tid för personal som kan följa med klasser till bad/idrott och finnas tillgängliga vid omklädningsrummen. Rastvärdarna ska vara observanta på platser som ligger något

undanskymda.

Detta gäller även på fritids.

Att alla elever känner sig trygga är ett ständigt pågående arbete

Mål: Ingen elev ska behöva känna sig kränkt eller diskriminerad på Dejeskolan/Olsäterskolan.

Åtgärd: Personalen behöver tid och utbildning runt normer och värden. Det behövs en gemensam bas som vi sedan ska sprida ut till barn och föräldrar. Det är allas ansvar att hålla nolltolerans mot kränkningar. Detta är också ett ständigt pågående arbete.

Åtgärd: Enkätfrågor gällande Plan mot diskriminering och kränkande behandling till både elever och vårdnadshavare.
Ansvar: Rektor, skolkurator och utvecklingspedagog.

Eleverna uppmuntras till att lämna synpunkter på Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvar: Klasslärare/ mentor.

Mål: Diskrimineringsgrunderna ska vara väl kända hos skolpersonal och elever.

Åtgärd: Eleverna arbetar med diskrimineringsgrunderna under läsåret. Tonvikt skall läggas på diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet.
Ansvar: rektor och klasslärare/ mentor.

Mål: Under läsåret kommer en större omorganisation ske på skolan i samband med bygget, målet under året är att göra denna så trygg som möjligt.

Åtgärd: Förbereda eleverna. Visa byggplanerna och tipsa eleverna om att följa bloggen. Byggdialog bjuder in eleverna till byggdagar. Schema inför hösten görs i tid.

SKOLANS ARBETE VID MOBBNING

Om det förekommer någon form av kränkande behandling på vår skola är det **ALLA VUXNAS ANSVAR!**

För att avgöra om kränkande behandling förekommit utgår skolan från den drabbades upplevelse och inte från förövarens avsikt.

Skolans definition av mobbning är:

”En person är mobbad om han eller hon upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. En negativ handling kan utföras verbalt, vid fysisk kontakt, genom att skada någons personliga egendom eller genom utfrysning och isolering.”

(hämtad ur Anatol Pikas bok ”Gemensamtbekymmermetoden”, notsida 4)

Dejeskolans antimobbningsarbete bygger på Anatol Pikas GemensamtBekymmerMetoden.

Vid kännedom om misstänkt mobbning:

1. Enskilda samtal med ev mobbare.
2. Enskilt samtal med ev mobbningsoffer.
3. Gemensamt samtal med mobbare.
4. Gemensamt samtal med samtliga.

Antimobbningsteamet avgör om förutsättningar finns för gemensamt samtal med samtliga inblandade och beslutar tillsammans med rektor om vidare åtgärder. Rektor är ansvarig för arbetet.

Berörda vårdnadshavare informeras så snart som möjligt.

OMEDELBARA ÅTGÄRDER VID INCIDENT

- Stoppa den akuta situationen.
- Personalen som var närvarande vid incidenten, eller får kännedom om den, går undan och talar med de inblandade om vad som hänt, tar reda på om det finns fler inblandade och försöker reda ut på vilket sätt alla bidrog till den uppkomna situationen.
- Beroende på problemets art, vilka som är inblandade och var incidenten skett, gör rektor i samråd med övrig personal en bedömning av vilka åtgärder som ska vidtas. Man beslutar även om vårdnadshavare skall tillkallas eller endast underrättas.
- Allvarligare incidenter (t.ex. misshandel, olaga hot) kan föranleda en polisanmälan (se handlingsplan för brottslighet) från rektor och att en kontakt med socialtjänsten tas. Incidentrapport skrivs alltid vid allvarligare incidenter.
- Gäller situationen personal som kränkt en elev, deltar alltid rektor. Bedömning görs om arbetsrättsliga åtgärder bör vidtas.